

Вплив болонського процесу на удосконалення вищої освіти в Україні

А.І.КУБАХ, канд. екон. наук

Харківська національна академія міського господарства

В.Б.КУБАХ

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Трансформаційні процеси в Україні, зумовлені формуванням нової соціально-економічної системи, зазнають впливу глобалізації та перетворення індустріального суспільства в інформаційне. Важливою умовою такої перебудови є модернізація вітчизняної системи вищої освіти. Адже серед сучасних чинників розвитку суспільства на перший план виходить людський капітал, якісною характеристикою якого є рівень знань.

У сфері вищої освіти України накопичилися складні проблеми, серед яких є:

1) загрозлива тенденція до погіршення якості вищої освіти, що наростає з часом;

2) гальмування розвитку зв'язків між сферою освіти і ринком праці;

3) вищі навчальні заклади не беруть на себе роль методологічних центрів суспільних перетворень, за якими має йти країна;

4) надлишкова кількість навчальних напрямів і спеціальностей.

Основною метою державної політики в галузі освіти є створення умов для розвитку особистості та творчої самореалізації кожного громадянина України, оновлення змісту освіти та організації навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень.

Одним із найважливіших стратегічних завдань на сьогоднішньому етапі модернізації системи вищої освіти України є забезпечення якості підготовки фахівців на рівні міжнародних вимог. Вирішення цього завдання базується на впровадженні кредитно-модульної системи навчання, основним елементом якої є модульно-рейтингова система оцінювання знань студентів. На наш погляд, формування навчальних програм, поділ дисципліни на модулі, встановлення обсягів самостійної роботи студентів, зміни педагогічних методик не викликають особливих проблем. Однак механізм і методичні підходи до оцінювання якості знань, визначення їх рейтингу потребують удосконалення.

Сучасні методичні елементи навчання повинні узгоджуватися із загальною метою системи освіти – формуванням професійно грамотної та культурно-освіченої людини. Домінуючими принципами мають

стати індивідуалізація та формування потреби у навчанні. Поряд зі зміною концептуальних підходів до методики навчання, необхідно корегувати всі елементи методичного забезпечення. До таких елементів можуть бути віднесені: методи викладання, методики навчання, техніка викладання або навчання, процедура, інструменти.

Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах передбачено, що самостійна робота студентів має становити не менше $1/3$ і не більше $2/3$ загального обсягу часу, відведеного на вивчення конкретної дисципліни. Така кількість годин має можливість розвивати пізнавальну активність, формувати самостійність як рису особистості, здатність до творчого розв'язання сучасних виробничих завдань, уміння приймати рішення. Це необхідно на сучасному етапі у зв'язку з докорінними змінами економічних відносин у країні, динамізмом сучасної науки і техніки, зростанням ролі особистості в суспільному житті та праці. Самостійна робота студентів сьогодні з методичної проблеми перетворилась на суспільну.

Стратегічне спрямування розвитку вищої освіти, практичні кроки її розвитку, вдосконалення організації і змісту, інформатизація та впровадження інноваційних освітніх технологій спрямовані на всебічну інтеграцію вітчизняної освіти з європейською, що сприятиме ефективному та швидкому досягненню основних цілей Болонського процесу.

